

ТРИ ЦЕНТИ в З. А. Америки; П'ЯТЬ ЦЕНТИВ За кордоном.

Тел. „Свобода“: ВЕрген 4-0807 — 4-0257. Тел. У. Н. Союз: ВЕрген 4-1016

THREE CENTS in the United States; FIVE CENTS Elsewhere

НАУКОВЕЦЬ ЗА ВИШКІЛ МОЛОДІ ДЛЯ МИРА І ВІЙНИ НА ДЕСЯТЬ РОКІВ

Нью-Йорк, 14 жовтня. — Д-р Дж. Конант президент університету Гарвард, вийшов з програмою для виховання молоді для миру й війни. Програму виложив він у книжці „Виховання у Поділеному Світі“, яка щойно появилася з друку. Як оправдання для такого змагання канце науковець на вступі: „Ми переводимо студії недуги пістряка на те, щоб знати, як її перемогти. Так теж треба нам перевести студії союської філософії в наших університетах і в інших установах для такої самої цілі“.

Д-р Конант звертає увагу на різницю у вихованні в поодиноких стейтах і місцевостях і подає думку, щоб у продовж найближчих 25 років піднести виховання до найвищого ступня. Це все потрібно започаткувати в теперішньому періоді „збройного примиря“, яке, на його думку буде тривати два роки. Він подає цілу систему виховання у 8 точках, однак звертає увагу на необхідність притягання до військового вишколу кожного хлопця по закінченні 18 років життя, за винятком фізично непридатних. Це була б національна міліція, придумана на протязі десяти років. Кожен хлопчик мав би починати середню школу, а про його перехід на університетські студії мала б рішати його працездатність.

ПАРТИЙНІ НАРАДИ ЯК ЗАСІВ ДЛЯ ОБЛАДАННЯ ПОЛІТИКИ НАЦІОНАЛЬНО-СТЕН.

Нью-Йорк. — З рамені Всеамериканського Відділу Краєвого Республіканського Комітету відбувся в готелі Рузвельт обід для представників чужомовної преси при співучасті 60 людей. Головний референт, сенатор стейту Нью-Йорк, Ірвінг М. Айвес, який є головою відділу етнічних груп, Республіканського Комітету, виявив, що компетенція таких зібрань є обмежена при формулюванні національної політики, бо політику складають стейтові організації. Тому цілком зібрання є тільки координація партійних сил для досягнення єдності усіх у праці для вибору нового президента губ. Тамеса Е. Дюї. Конгресмен Крисчіен Гертер, згадуючи про цілі національної політики під теперішню пору казав, що поборювання комунізму є не тільки важке в закордонній політиці, але і у внутрішній. Представник польської групи, суддя Блер Гунтер з Пінсбурга, відвинув справу Польщі, як чинника в політиці проти комуністів, а репрезентант словацької групи, Петер Юрачкі з Вилкбері закорпнував потребу признання Словацьчини, а теж і інших національних територій як програму в закордонній політиці Америки. Між іншими національними групами, які мають такі ідеали, згадав він теж українців і тому привнів українські представники преси, а це д-р С. Демидчук із „Свободи“ і Б. Катамай з „Америки“ не забирали голосу. Сен. Айвес покликав суддю Гунтера, щоб дав відповідь в цій справі, а цей покликався на промову губ. Дюї, у яких він заявився за незалежність Польщі. „Це теж відноситься до інших національностей“, сказав

Команда маринарки заповідає маневри на водах Аласки

Вашингтон, 13 жовтня. — Команда військової флотії оприлюднює, що в літній наступного року відбудуться морські маневри на водах Аласки, щоб випробувати одяг, виряд і персонал в тамошнім кліматі. У вправах візьмуть участь не більше як 12 військових кораблів і менше ніж 12,000 людей, між якими буде 2,000 маринарів. Офіцери вносять, що перерозведення вправ в околиці, яка сусідє з Росією, не має значення. Точного місця, де відбудуться маневри, не подано, але кажуть, що це буде недалеко американської бази на Аласці. На вправах не буде персоналу армії. На чолі вправи буде плісти літаконосць, далше буде ескадрона винищувачів, корабель для висадки і корабель для висилання ракет при висадці. Офіцери кажуть, що маневри на Аласці будуть переведені на менші розміри ніж маневри заповіджені на північній Атлантиці коло Нової Фундландії. Туди поїде 65 кораблів і 31,000 моряків та маринарів. Буде це найбільша кількість збройних сил, які колинебудь нагородили маринарка на холодних водах.

Офіцери кажуть, що маневри на Аласці будуть переведені на менші розміри ніж маневри заповіджені на північній Атлантиці коло Нової Фундландії. Туди поїде 65 кораблів і 31,000 моряків та маринарів. Буде це найбільша кількість збройних сил, які колинебудь нагородили маринарка на холодних водах.

ГОЛОВА АМЕРИКАНСЬКОЇ РОЗВІДЧОЇ СЛУЖБИ В ІСПАНІ

Вашингтон. — Серед дипломатів викликало заінтересування висилка до Мадриду адмірала Роско Г. Гленкетера, директора американської Центральної Розвідної Агенції. Джеймс М. Минифай, вашингтонський кореспондент щоденника Нью-Йорк Геральд Трибун каже, що як департамент стейту так і Центральна Розвідка Агенція не дають ясних відповідей про його місію. Кажуть тільки, що він поїхав туди для „звичайної перевірки“. Однак дипломати, які розуміються на таких „інспекціях“ здогадуються, що відвідини Гленкетера зв'язані з заявою секретаря Маршала, який після прибуття до Парижа з недавніх відвідин президента сказав, що нема дальшого оправдання на стримування висилки американського амбасадора до Еспанії під режимом Франка. Ця заява вказує на зміну відношення Вашингтону до Еспанії. Серед кол, які підготовляють оборону проти Росії на випадок, коли б вона кинулася на Західну Європу, панують переконання, що Іберійський півострів є єдиною базою, де можна безпечно висадити війська для оборони Європи. Ці кола є того переконання, що треба подбати про поправу відносин між Америкою й ген. Франком.

З Мадриду наспіли вісті, що п'ять американських конгресменів, які тепер перебувають у Парижі, мають прийти до Еспанії. Вони наперед повідомили ген. Франка, що хочуть з ним бачитися.

П'ЯТЬ АМЕРИКАНСЬКИХ КОНГРЕСМЕНІВ В МАДРИДІ

Мадрид, 14 жовтня. (АП) — П'ять американських конгресменів, чотири демократи з Тексасу і один з Алабами, приїжджають сьогодні на відвідини до столиці Еспанії. Вони вислали наперед своє побажання, що хочуть говорити з Франком.

ВІДБУДОВУЮТЬ, АЛЕ РОСІЮ

Москва, 14 жовтня. (ЮП) — Московська преса подає сьогодні багатомовні підсумки відбудови знищених війною сіл на терені Союської Союзу. В повідомленні стверджено, що на терені самої Росії (Російської Федеративної Союської Республіки) побудовано на селах 1,019,000 нових домів, тоді як в Україні побудовано тільки 745,000. Як зв'язати, що сама російська територія відносно тільки в малій частині була тереном воєнних дій та зазнало тільки незначних воєнних знищень, тоді як Україна була майже дощенту знищена як німцями, так і самими большевиками, то ця пропорція у відбудові є багатомовним фактом упослідження „союських республік“ червоними російськими фашистами в Кремлі.

Представник Британії в О. Д. домагається відкрити для світу Україну і Білорусь

Париж, 14 жовтня. Британський представник в ООД, сер Гартлі Шокрос, відповідаючи вчора в Політичному Комітеті Генеральної Асамблеї на промову союської представника А. Війніського в справі роззброєння, відвинув домагання „відкрити для світу Україну і Білорусь, які вважаються незалежними республіками“.

УКРАЇНЦІ В ПЕРШОМУ ТРАНСПОРТІ НОВИХ ІМІГРАНТІВ ДО АМЕРИКИ

Будбах, Німеччина, 14 жовтня. (ЮП) — Чотири сотні ситальників з місцевого табору, в тому багато українських робітників, селян та професіоналів, виїжджають сьогодні до порту в Бремергафен, звідкіль з кінцем цього місяця відіуть до Америки першим транспортом на підставі нового імміграційного закону. Перед від'їздом вчора тут священник з України, о. Андрій Ільницький, відправив врочище Богослуження, під час якого ситальники дякували Богу за визволення зі союської неволі та за можливість вже швидко почати нове життя на вільній американській землі.

СОВЕТИ ПРО АМЕРИКАНСЬКУ БАЗУ В ІСПАНІ

Москва, 14 жовтня. (АП) — Союська преса сьогодні широко розписується про намагання Америки перемістити Еспанію в свою воєнну базу проти Союської Союзу. Еспанія називається „шостим членом західного блоку“.

РАДА ВІЛЬНИХ ЧЕХІВ НА ВИГНАННІ

Вашингтон. — Департамент стейту виявляє, що „визначні чехословаки“, які недавно втікли з рідного краю закордон, створили „Раду для Вільної Чехословацьчини“. Предсідником організації вибраний Петер Зенкль, колишній віцепрем'єр. Юрай Славик, недавній чехословацький амбасадор до Злучених Держав, сказав репортерам, що Рада представляє об'єднаний фронт шости політичних партій.

НОВІ ІМІГРАНТИ В ДІТРОЙТІ ОРГАНІЗУЮТЬСЯ.

„У. Г. Пора“ подає, що в неділю, 3 жовтня відбулися в Народному Домі в Дітройті перші збори нових іммігрантів, в яких взяло участь біля 30 осіб. Обговорювано справу їх майбутньої організації.

СОВЕТИ НЕ ПЕРЕРВУТЬ БЛОКАДИ БЕРЛІНА

БЕЗУСПІШНА СПРОДА КОМПРОМІСУ НЕВТРАЛЬНИХ В РАДІ БЕЗПЕКИ.

Париж, 14 жовтня. — У своїй відповіді на компромісову пропозицію незаінтересованих безпосередньо в справі Берліна членів Ради Безпеки, союський уряд вчора відповів, що він не перерве блокади Берліна перед відкриттям цієї справи західними великодержавами з порядку нарад Ради Безпеки. Якщо вони раніше не признають союських домагань щодо виключного обігу союської валюти в усіх секторах Берліна. Тим самим остання спроба поладити справу Берліна компромісово закінчилася безуспішно, бо західні союзники вважають союський відповідь незадовільною. На сьогодні скликано в цій справі засідання Ради Безпеки і вже збори заповідається союське вето. Тоді ціла справа готова опинитися в Генеральній Асамблеї, що з черги не може її поладити, бо на підставі чартеру вона до того не уповноважена і може робити тільки рекомендації. Натомість, переголосування відповідної рекомендації в Генеральній Асамблеї було б моральним засудом союської політики та дало б західним союзникам моральне право поладити справу своїм порядком і своїми засобами.

СОВЕТИ ВИКАДАЮТЬ ЗАКОРДОННІ ВІЙСЬКОВІ МІСІІ З БЕРЛІНА.

Берлін, 14 жовтня. — Союські власті в Берліні „запропонували“ вчора акредитованим в цьому місті військовим місіям 15 країн закрити свої бюро та забратися з міста. Ці місії були акредитовані при Контрольній Раді та заступали там інтереси своїх країн. Рівночасно повідомляється, що місцеве Міська Рада під напором і загрозою комуністів перенеслася зі союського сектора в британський, завершуючи цим остаточний поділ Берліна теж під формально-адміністративним німецьким оглядом.

ПЛАН МАРШАЛА ЯК ПЕРЕХОДОВА СТАДІЯ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ.

Рим, 14 жовтня. — Італійський міністер закордонних справ граф Карло Сфорца повідомив вчора що він опрацював та передав французькому уряду план, на підставі якого американський допоміговий план Маршала та створену на його базі Організацію Господарської Співпраці можна б використати як перехідову стадію для політичної федерації європейських країн. Цей план, згідно зі словами Сфорца, повинен приготувити „перехід від плану Маршала до європейського союзу“.

ГЕНЕРАЛЬНИЙ СТРАЙК ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ В ІТАЛІЇ.

Рим, 14 жовтня. — Після відкинення італійським урядом і парламентом за великих домагань опанованих комуністами професійних спілок державних урядників щодо підвищення платні, на сьогодні тут проголошено дев'ятигодинний генеральний страйк. В останній хвилині виявляється, що страйк далеко не має таких розмірів, як це погрожували комуністи.

ПРОТИВОРІЧНОСТІ В ОПРАВИ РОЗЗБРОЄННЯ.

Париж, 14 жовтня. — Рівночасно зі справою Берліна в Раді Безпеки, Політичний Комітет Генеральної Асамблеї протягом цього тижня розглядав союську пропозицію в справі роззброєння. Американський представник заявив рішучо, що Америка вже досі перевела роззброєння на далеко більшу скалю та швидшими темпами, як цього вимагає її власна безпека та стверджує, що ця країна буде далше дозброюватись тепер, як довго не буде привернена в світі захитана Советами безпека та як довго не буде встановлена відповідна міжнародна контролі зброєнь, проти якої виступають Совети. Таку само заяву зложив і британський представник. Французький представник вчора погоджувався на частинне роззброєння, але теж тільки під такою умовою, що Совети не несуть свою залізку зброю та покажуть світові що діється за нею.

СОВЕТИ ТРАЧАЮТЬ ВПЛИВ В НІМЕЧЧИНІ.

Берлін, 14 жовтня. — За вплимом своєї власної п'ятої колони Совети ніколи не мали навіть в своїй зоні Німеччини значнішої популярності та підтримки з боку місцевого населення. В останньому часі цей стан ще більше погіршився в некористь Советів, бо навіть досі „неутральні“ німці починають щораз більше недовідувати зі Советів — стверджують британські й американські військові спостерігачі. Причиною цього розвитку вважається союську блокаду Берліна та щораз більші епономічні труднощі й тягари, як теж політичний терор в союській зоні.

НАЛАДНУЄТЬСЯ СПРАВА СТРАЙКІВ У ФРАНЦІЇ.

Париж, 14 жовтня. — В останньому часі французька комуністична п'ята колона почала генеральний наступ на Францію, організуючи в різних країнах ряд страйків, що коштують країні мільйон доларів денно. Вчора з поінформованих джерел стверджено, що уряд пішов на далекойдучі компроміси і вже на найближчий час заповідається закінчення страйку сталеварів. Ще срають вуглекопи та цілий ряд інших професійних спілок.

ФРАНЦУЗИ СКЛАДАЮТЬ МІЛЬЙОНИ НА АКЦІЮ ДЕ ГОЛІА.

Париж, 14 жовтня. — Зорганізоване ген. де Голем Об'єднання Французького Народу недавно проголосило збірку фондів на свою політичну акцію. Вчора повідомлено, що збіркова акція принесла організації 164,24,000 франків, що є теж характерне для популярності цієї партії в країні. З кол де Голіа стверджують, що ці гроші дуже прийдуться під час виборчої кампанії в найближчому березні.

СВОВОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1139 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	\$7.00	One year	\$7.00
На пів року	\$3.75	Six months	\$3.75
На три місяці	\$2.00	Three months	\$2.00
В Джерсі Сіті і закордоном:			
На рік	\$10.00	One year	\$10.00
На пів року	\$5.25	Six months	\$5.25
На три місяці	\$2.75	Three months	\$2.75
Число з поведінки (англійською мовою):			
На рік	\$2.50	One year	\$2.50
На пів року	\$1.50	Six months	\$1.50

Classified Advertising Department, 597-17th Ave., New York 18, N. Y. BRYANT 9-0682.

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "СВОВОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЗА СПАДЩИНУ ПІОНІРІВ

Точно 55 років і один місяць тому, дня 15 вересня 1893 року в цьому місті Джерсі Сіті появилася на світ Божий перше число "Свободи". В цьому числі на цілій першій сторінці надрукований заклик до "Братів Русинів", як тоді ще тут українці себе називали. Він починається словами: "Пускаючи це перше число нашої газети в широкий світ, кличемо до Вас щиро-українським братнім голосом: Прийміть і повітайте її як свою "Свободу"!"

В дальшому, навіваючи до історичної долі цілого українського народу та молоді тоді ще американсько-української громади зокрема, з'ясовано цілі "Свободи". На що тому написав: "Народе український: Ти показав яка сильна віра в Тебi, яке в Тебе терпіння, яка в Тебе видержливість. Слава, слава і честь Тебi, о народе мій! Хто тут в Америці твій хліб їсть, а про твоє добро, твою просвіту не дбає, хай буде Богом і людьми проклятий. Ти власними силами ішов дорогою, що веде до правди, а правда до волі. Але тепер ти оглядаєшся за провідником, що завів би тебе до храму волі."

"Тим провідником власне й є "Свобода". Нашим завданням є: просвіщати український народ, боронити його честі від вражих нападів, вказати йому дорогу до поступу, до цивілізації, до добробуту. І дальшим обов'язком буде зберігати між народами його святощі, його віру, обряд і мову. Наостанці, будемо старатися всіми нашими силами, аби наш народ пізнав свою честь і як український народ лився в одну велику громаду, як це роблять наші співбрати чехи, словаки, поляки тут в Америці, щоб не залишилися позаду всіх інших народів, ані вже викресали крапку долі для себе."

Звернення починається закликом: "Родимці! Судба і доля першої правдиво-української газети тут в Америці залежить від Вас. Святим обов'язком кожного українця-патріота є підтримувати "Свободу" і так причинитися до її розвитку, до її існування. Подайте нам допоміжну руку в цій святій справі, а ми з Богом ідемо шукати правди, бо правда веде нас до волі, що єдина визволить нас, як сказано напочатку."

П'ятдесят'ять років тому пролунав на вільній американській землі цей вільний український голос зі сторінок вільної української газети. Це був перший голос піонерів, передавший нам в спадщину разом з тою трибуною, з якої він пролунав, зі "Свободою". За 55 років створено історію нашої американсько-української громади, створено її саму, яка в усіх своїх проявах носить нестерту печать "Свободи".

Сьогодні, під час нашої односторонньої кампанії за добровільною доплатою до передплати "Свободи", ми знову звертаємося до нашого загалу тим самим голосом наших перших піонерів, що пролунав з першого числа "Свободи":

Судба і доля цієї правдиво-української газети в Америці залежить від Вас. Святим обов'язком кожного українця-патріота є підтримувати "Свободу" і так причинитися до її розвитку та існування. Подайте нам допоміжну руку сьогодні, як подали її 55 років тому і за весь цей довгий час, а ми з Богом та при Вашій допомозі дальше боронитимемо Вашої честі, допомагатимемо Вам в змаганнях до поступу й добробуту та голоситимемо правду про Україну й Українці, а правда визволить її.

Це є заповіт, що ми його одержали в спадщині від наших перших піонерів: Хай же він продовжує бути для нас законом; для "Свободи" і для її читачів.

Єдність—гарантія успіху

З приводу української Маніфестації в Ньюарку.

Немає сумніву, що українська політична Маніфестація в Ньюарку минулої неділі в репрезентативному Моск Театрі була успішна під кожним оглядом. Немає теж сумніву, що цей успіх, крім добайливої підготовки та старань маніфестаційного Комітету з Мироном Леськовим на чолі, треба завдячувати головній тій громадській єдності, під кутом якої Маніфестація відбулася.

Коротко про саму підготовку Маніфестації, наскільки вона нам відома.

Ініціатива мала вийти з місцевої Організації Оборони Чотирьох Свобід України, точніше від Мирона Леськова, що без сумніву вложив найбільше особистого труду і старань для підготовки та переведення Маніфестації. Ініціатори, виходило б, вповні здавали собі справу, що відповідного успіху можна добитися тільки спільними силами, тільки єдністю та взаємним розумінням і зрозумінням. Ясно, що їм вільно було обороняти справ та заступати думку, яка їм зокрема лежить на серці. Але з цього, видно, випливала теж їх свідомість, що такі самі права прислужують іншим. Рішальним в усьому була без сумніву добра воля в усіх партнерів та насамперед переконання і певність, що всі керуються тільки добром загальної справи.

З таким підходом можна було й довершити цього успішного діла. Насамперед відбувся ряд громадських зборів з представників поодиноких місцевих громадських організацій і з них, наостанці, створено теж об'єднаний Комітет, який мав зайнятися підготовкою та переведенням Маніфестації. Треба признати, що початково було чимало всьляків пересудів й навіть недовіри, чи справу можна буде успішно перевести в життя. Видивно всьляки згоди і застереження і справді тільки витрихавості Комітету, зокрема його голови, треба завдячувати, що справи не залишено в половецькій дорозі та доведено до успішного кінця.

В склад Комітету входили майже всі місцеві організації. Це було першим великим досягненням ініціаторів Маніфестації. З черги Комітет мусів прийняти до переконання, що успіх того роду імпрези залежатиме у великій мірі від її зв'язання з центральним представництвом та відповідальності за цілість американсько-української роботи, Українським Конгресовим Комітетом. Бо тільки це представництво, зі своїм авторитетом як серед власного громадянства, так і перед адміністрацією та політичними колами нашої краї-

ни, а дальше, своєю всебічною відповідальністю та найширшим принциповим підходом до всіх справ, дає своїм і чужим найкращу і найповнішу гарантію, що справа буде корисна не тільки своїми інтенціями, але й своїм результатом і наслідками. З другого боку, сам Конгресовий Комітет, як безпартійне і безсторонне представництво всіх американських українців, радо підтримав кожну благородну ініціативу і покрити її своїм авторитетом, як тільки ствердить, що вона справді є благородна, що за нею не криються жодні "задні думки" для використання, чи надукиття його авторитету в будьяких частинних цілях, що могли б викликати застереження частини громадянства, або які не відповідали б, якщо не в своїх інтенціях то в можливостях своїх результатів загальної справі нашої громади та нашої країни і народу.

Маніфестація в Ньюарку мала послужити класичним прикладом, якого успіху можна добитися спільними силами, доброю волею та спільним розумінням. Ясно, що головна заслуга в тому припадає маніфестаційному Комітету, якому для успішного переведення задуманого діла цілком певно довелося перемогти не одну трудність. Успіх імпрези хай буда для нього найкращою нагородою за труди та старання.

Ці самі настанови були рішальні як і в підготовці, так і в переведенні Маніфестації. На керівника самої Маніфестації запрошено американського урядовця, головного радного Українського Народного Союзу, адв. Івана Романишина, що зі своїх обов'язків вив'язався справді знаменито. На бесідників під час Маніфестації, крім американських гостей в особах республіканського кандидата на сенатора Злучених Держав Роберта Гендрікса, сенатора Злучених Держав Г. Александра Смита та закордонного кореспондента місцевої "Ньюарк Івнинг Ньюз", Вільяма Дж. Гетерінгтона, запрошено представника Білоруської Національної Ради д-ра Івана Ермаченка та з українців: представника Української Національної Ради інж. Дмитра Андрієвського, голову Українського Конгресового Комітету Америки, Степана Шумейка, та голову створеної недавно Організації Оборони Чотирьох Свобід України, Ігната Білінського. Між цими людьми могли б існувати деякі тактичні розбіжності думок, але в усіх них є одна спільна ідея і бажання досягнути без сумніву одну і спільну для всіх ціль: допомогти Україні визволитися і тим самим допомогти встановити

тривкий та справедливий мир в світі.

Ці головні настанови були теж характерні в самих промовах поодиноких українських бесідників, зокрема у виступах інж. Д. Андрієвського та І. Білінського, що говорили виключно на українські теми. Д. Андрієвський з'ясував історичне значення створеної в останніх місяцях центральної української репрезентації на вигнанні, Української Національної Ради, підкреслюючи, що головна вага і труд в українських визволенних змаганнях лежать на тих, що борються на рідній землі. Проте, спільна праця і боротьба найкраще єднає всіх. Він висловив теж переконання, що в цій спільній праці та змаганнях буде розв'язана в короткому часі і проблема Української Головної Визвольної Ради, оспорюваної під час недавньої ще партійної полеміки в Європі. І. Білінський в своєму докладі звернув головну увагу на боротьбу в Україні, на Українській Повстанській Армію та на її політичне представництво, Українську Голов. Визвольну Раду. Оба доклади не тільки не протирічили собі, але навпаки, взаємно себе доповнювали і тільки підтверджували переконання представника УНР, що й не завершено ще в цілій повності зусилля для повного об'єднання всіх українських патріотичних сил найдуже вже скоротці свою позитивну розв'язку в спільній праці і боротьбі. Власне ця синтеза українських думок була одним з найбільших успіхів Маніфестації і в цьому без сумніву велика заслуга як організаторів імпрези так її учасників. Незаперечний факт, що того характеру Маніфестації надав та про її точне виконання подав Український Конгресовий Комітет.

Не можна ще окремо не згадати про зовнішній вигляд Маніфестації, що з черги треба зарахувати у велике призначення організаторам Маніфестації і її учасникам. Організатори цілком правильно пам'ятали, що це є американсько-українська маніфестація, точніше, що це є американська маніфестація в українській справі. І такою вона справді була і тому вона мала такий великий успіх. Україна тут була "тільки" головною проблемою цілого комплексу справ, що стоять сьогодні перед Америкою, американським урядом і американським народом, отже перед нами. Сцена була прикрашена американськими прапорами. Великий напис понад сценою: "Long live the freedom to all Mankind", був гаслом, що не міг викликати жодного пересуду, жодного застереження та під яким міг промовляти не тільки сенатор Злучених Держав, але який можна вважати моттом амери-

Світове положення в оцінці

Чорчила

Вінстон Чорчил, прем'єр Великобританії під час другої світової війни, висловив промову на з'їзді своєї Консервативної партії в Ландудно, у Вальді, 9 жовтня. Цю промову схарактеризували американські кореспонденти як найсильнішу промову з усіх, які він висловив після закінчення війни. Частину її відноситься до внутрішньої політики Англії, бо критикує теперішній соціалістичний уряд країни. Однак промова, як цілість, звернула на себе увагу всього світу своїм ясним представленням комуністичної політики Советів.

"Наші умови пригноблені званнями з нашого відношення до Советів... Ми зустрілися вічнавч з смертельною ворожнечою і постійною агресією російського комуністичного уряду та його заборотених уряду сателітів... Асамблея Об'єднаних Держав, яка, як ми надіялись, мала бути світлим осередком світової безпеки, опісля світової співпраці, а вкінці і світового уряду, зведена тепер до арени, на якій кидають собі в обличчя обиди, закиди і взаємні обвинувачення представники могутніх націй і старинних держав на те, щоб мобілізувати прилюдну опінію й розпалювати пристрасті своїх народів. Все це обрехане на те, щоб підготувати населення — як нам здається — до неможливої надходжати третьої світової війни" — оце вступні думки Чорчила, якими характеризується й дальші його твердження. Він продовжував:

Большевіцька Росія важко канської політики. Справа України була тільки там, де це було потрібно і це вийшло їй на користь. Не можна поминути мовчанкою теж достойної поведінки публіки, що вела себе найбільш гідно, що долоні складалася до оплесків тільки там, де це було потрібно. Все це разом робило найбільш враження та виставляло американським українцям якнайкраще свідство, і зробило справді велику прислугу українській справі. В такій атмосфері цілком не було дивно, як напр. сенатор Смит, говорячи про українців, з якими йому доводилося зустрічатися в Європі, про їхню любов до своєї батьківщини та про їхні мрії хочби пішком вернутися у вільну Україну, був помітно схвильований, що пересуду, жодного застереження та під яким міг промовляти не тільки сенатор Злучених Держав, але який можна вважати моттом амери-

канської політики. Справа України була тільки там, де це було потрібно і це вийшло їй на користь. Не можна поминути мовчанкою теж достойної поведінки публіки, що вела себе найбільш гідно, що долоні складалася до оплесків тільки там, де це було потрібно. Все це разом робило найбільш враження та виставляло американським українцям якнайкраще свідство, і зробило справді велику прислугу українській справі. В такій атмосфері цілком не було дивно, як напр. сенатор Смит, говорячи про українців, з якими йому доводилося зустрічатися в Європі, про їхню любов до своєї батьківщини та про їхні мрії хочби пішком вернутися у вільну Україну, був помітно схвильований, що пересуду, жодного застереження та під яким міг промовляти не тільки сенатор Злучених Держав, але який можна вважати моттом амери-

Тому то ці люди у своїй інтересі до дія рятівання своєї шкіри не дозволяють на взаємні зв'язки й порозуміння з іншими людьми. Вони передусім бояться впливів вільного й демократичного життя, яке створилося в Західній Європі. Вони знають, що ці впливи могли б бути фатальними не тільки для їхніх ідеологічних теорій, але теж і для їхніх імперіалістичних забаганок, а це більше для їхньої диктаторської влади.

Тому, зберігаючи терпелість, не треба піддаватися злуді, що правлячі кола в Росії зміняться.

"Це моє переконання — а говорю про нього з жалем — що під теперішню пору єдина певна підстава миру і безпеки перед дійсною війною залежна від сили. Коли б не запас атомових бомб у посіданих Злучених Держав, то не було б жод-

(Докінчений на стор. 3-ій).

Чому не попівав славним баварським пивом (колись одна з головних ознак Баварії)? Бо чай сильніший від пива. Славне баварське пиво тепер рідке — як міни його (німецьких) споживачів.

Проти непогоди хоронить міттенвальдський гора-барометр "Веттерштайн" — значить, пора виходити на дови. Ролю політичного барометра повнять згаданий табір "Карвендель". Кажуть, що доки він стоїть — війни не буде.

(Дальше буде).

оно.

В ЗАГІРНІЙ БАВАРІЇ

(Репортаж).

Револьта мамони.

Від 10 години ранку тієї днини в західних зонах почалася безкровна, дводенна грошева революція. По таборах перед канцеляріями, по містах перед "Kartenstell"-ями довгими чергами пішов обмін грошей. Процедура коротка, але наслідки довготривалі: маеш 40 нових марок і — роби собі з ними (і зі старими марками) — що хочеш.

Перші наслідки революції відчують наші футболісти змагання. Каса приймає за вступ 5 старих марок, або пів нової, або 1 американську цигарку, або 2 турецькі...

Перед грою (вистід 2:2) провід "Чорногора" вручає

нам гарний прапорець, а змагун — кожний свому віз-а-ві — добайливо виготовлений, декорований Альманах С. Т. "Чорногора".

Під знаком революції мамони, на розмовах проводимо вечір з гостинними господарями і, другого дня вранці, прощаємося з ними.

Перед відходом з табору до відущемо, що в Сомме-Казерне, рівночасно з нами, була Драматична Студія Гірняка, але через грошеву реформу відкинула п'єсу "Пошились у дурні" — і втікла. На душі робиться легше: слава Богу, ми не одиниці пошилися в дурні!

Залізничний двірць — як вимер. Ще вчора наша експе-

диція творила промілі пасажира складу поїзду; сьогодні нас кільканадцять осіб творили його 30-40 відс.(1). Скінчилося дарове баварське подорожання, коли за ціну квитка Зальцбург — Фюральберг можна було об'їхати всі три західні зони Німеччини й назад вернутися. Тепер штука — їздити!..

Повна і порожня каса.

Нема на світі зла, що не вийшло б у хосен. Навіть грошева реформа має свої добрі сторінки.

Мюнхенські трамваї й автобуси дістали довоєнний "Lebensraum". Ще вчора ладні знаюкавувати жінок чоловіків, з передвоєнними формами пропускають їх першими і запрошують увійти (запрошують сіти не потребують бо вільного місця доволі). Тільки понурий вигляд облич в усіх залишався той самий. На місце вчорашнього клопоту що дістати за старі гроші, прийшов

новий — за що дістати те, чи те... Тієї днини зальцбурзькі уськіви мали відпочинок на Фраймані, в гостинного С. К. "Довбуш". Автор цих рядків мусів їхати в Миттенвальд, до печері тамошнього "Лева", що прислав листа з печатками: "Так то й так, приїжджайте на змагання. Вся каса ваша". Тому, що умови звучали занадто гарно, нижче підписаний, узброєний 20 новими марками (звідки?.. А в Авсбурзі УСК за що грав з "Чорногорою"?.. — вибрався до Миттенвальду. На передостанній стадії, Гарміш-Партенкірхен, можна було оглядати прославлений зимовий олімпійський стадіон, зі скічною і ствердити могутність... ред акторського пера в рекламомахерів цієї Мекки зимових спортів.

Славний "Га-Па" своїм положенням і краєвидом нашому Славську, Яремчу, чи Криницю, може ходити по воді!..

З пересправ із майстром

"Левом" не вийшло нічого тому, що господарі забагато давали, а гості замало вимагали (перші давали, всю касу", другі вимагали мінімум — на дорогу до австрійського кордону). Зате автор цих рядків міг звидіти Миттенвальд.

Миттенвальд: населення, фавна й метеорологія.

Казарми миттенвальдської "Егер-Казерне" відрізані від світу горами: від близького Інсбруку сонце заступає могутній Карвендель — з другого боку пагорби льокального характеру. Тільки річка Ізар, що пливе за порогом казарм, лупить їх з містечком Миттенвальд, а там і з Мюнхеном.

"Егер-Казерне" — чисто-український табір. Хто не вмістився сюди, живе в мішаних таборах "Піонір-Казерне" та "Лютензее". Під горою Карвендель знаходиться жидівський табір тієї самої назви. Явна річ, що під назвою Миттенвальд розуміється "Егер-

Казерне". Мешканці цієї оселі найтипівіші ді-пі Баварії. Жваві, меткі, підприємчиві сини й доні різномірних українських паланок, справляють серед відлюдних чужих гір аж надто заборотене враження... У табір 12 священників і вчителів. Інфляція західних магистрів має повне покриття в східних інженерах. Тут міститься Академія Тіловиховання (в міжчасі стала складовою частиною мюнхенського університету — прим. Ред.), звідси починають своє "ходження" мами Драматичної Студії Гірняка (театрального). Тут міститься пещера футбольних "левів" і одна з нор "Лиса Микити".

У табір 70 (словами: сімдесят) свиней і прочої "маржини". Німецький "Віртшафтсamt" зразу ворчав, але хто лхав би здорову голуву в печеру лавів?.. У Миттенвальді автор цих рядків ів найсмачніші заборотені вареники, попиваючи чаєм з жовтим цукром (третя признака Баварії).

Чому не попівав славним баварським пивом (колись одна з головних ознак Баварії)? Бо чай сильніший від пива. Славне баварське пиво тепер рідке — як міни його (німецьких) споживачів.

Проти непогоди хоронить міттенвальдський гора-барометр "Веттерштайн" — значить, пора виходити на дови. Ролю політичного барометра повнять згаданий табір "Карвендель". Кажуть, що доки він стоїть — війни не буде.

(Дальше буде).

Не дозволяйте ворогам плюгавити вашого українського імені! Допоможіть оборонити його і стояти на його сторожі! Вишліть негайно вашу добровільну доплату до передплати „Свободи“!

Що писала „Свобода“ тому 40 років?

8 жовтня, 1908 р.

ВРОГИ ГР. КАТОЛ. ЦЕРКВИ В АМЕРИЦІ В МОРАЛЬНІЙ НАСВІТЛЕНІ.

Повищений наголосок на наголосок статті, в якій обговорюється підставу боротьби, яку почали тр. католики проти „уґро-руського“ походження проти ново-прибулого еп. Стефана Сотера Ортинського. Стаття має рішучий виклад і насвітлює погані відносини, які запанували між двома таборами, тобто між галицькими й карпато-українськими священниками, а з цим і між вірними. Боротьба прибрала такі розміри й ведеться на такий лад, що сама згадка про неї викликає прилюдну соблазн. Тому, що „Свобода“ стоїть беззастережно по стороні еп. Ортинського, в подивних числах газети з того часу нема майже жодного іншого матеріалу, крім статей, новинок і дописів про цю справу.

ЩО МЕНІ РОБИТИ?

Такий допис містить Харлампій Черепаша з Шікаго, порушуючи питання, що має робити робітник, коли йому скінчиться 60 літ життя. Він згадує про лист, написаний до „Шікаго Дейлі Ньюз“, „поражаючи своєю простотою й трагічністю“. Тодішні часи, це часи страшного безробіття в Америці і дописувач, згадуючи про лист, приходить до заклячення, що єдиний вихід з положення... йти жебрати. Тоді ще не було суспільного забезпечення в Америці.

МІСЦЕВІ ВІСТІ.

В Оберні, Н. П., засновано сестрицтво Преч. Діви Марії, як відділ У. Н. Союзу. Митинг одворив с. Володимир Петрівський і перевага зібрання. — В Ембриджі, у Пенсильванії, основано читальню „Просвіти“. Головою вибрано Ф. М. Данилович, секретарем Ю. Копацевич, касиром Т. Рудавський; бібліотекарем П. Середницький. — У Манчестері, Н. Г., відбудеться посвячення нової гр. католи. церкви на 18 жовтня. Повідомляє о. Ю. Левинський і Т. Малесник.

БЮСТ Т. ШЕВЧЕНКА ВИКОНАНИЙ В АМЕРИЦІ.

Перебуваючи під пору в Америці загально-звісний український різьбар Г. Кузнецов з Галичини викінчив на днях погруддя Тараса Шевченка. За пару днів можна буде побачити цю бюсти в робітні артиста в гіпсових відливах. Погруддя висіє на 16 центів, отже надається для прикраси мешкань.

15 жовтня, 1908 р.

ВІСТІ З МІСЦЕВОГО ЖИТТЯ.

У Стейплені, на Стейплен-Алленс-роуд, Нью-Йорку, засновано бр. св. Михайла, від У. Н. Союзу, старанням Якова Діака. На першій митингу виписалося 20 членів. — Тов. співацько-драматичне „Українська Муза“ в Джерсі Сіті приймає членів на кожній пробі, які відбуваються в середу й п'ятницю. — За уряд: А. Гела, М. Келичава, Т. Яворський, Т. Пацала.

ЗА ЗАЛІЗНОЮ ЗАСЛОНОЮ.

ВІСТІ З УКРАЇНИ

(Як їх подають советські джерела).

АРХЕОЛОГІЧНІ РОЗКОПИНИ В КИЄВІ.

З Ленінграду, приїхав до Києва колектив археологічної експедиції Академії Наук С. С. С. Р. До пляну робіт експедиції входять розкопки в кількох ділянках найстаршої частини Києва, в межах т.зв. „міста Володимирів“. Розкопинами минулих років на цій території вдалося відкрити руїни жител, знищених під час татарського розгрому Києва 1240 р. Під руїнами будинків виявлено численні різноманітні речі, які характеризують високу культуру Київської Русі до татарсько-монгольської навали. У глибших шарах були відкриті надзвичайно багаті гроби з IX-X століть, тобто з часів, коли на місці дізнішого „міста Володимирів“ існував ще стародавній київський некрополь.

Експедиція сподівається відкрити цього року не тільки нові житла але й руїни одного з князівських палаців домонгольського періоду. Після розкопки в Києві експедиція проведе розвідку на території старовинного городища Заруб, де існувало місто, яке охороняло переправу через Дніпро в районі нинішнього Переяслава-Хмельницького.

У Києві до складу ленінградської експедиції приєднано групу працівників Інституту Археології Академії Наук У. С. С. Р. і Центрального Історичного Музею України. Роботи експедиції цього року продовжитимуться протягом трьох місяців.

Після розгрому українських археологічних інституцій, природно, тут усе робиться під ленінградським контролем.

САНІТАРНІ ЛІТАКИ В СЕЛАХ ПОЛІССЯ.

Як подає „Радянська Україна“ обласна станція швидкої допомоги в Рівному, одержала

Відозва У. Т. Г. І.

ДО УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА В ЕВРОПІ І ЗА ОКЕАНОМ

Український Технічно-Господарський Інститут — УТГІ (українська політехніка) стоїть перед загрозою перерви навчання, коли не на всіх, то на деяких своїх семестрах Авдиторного Сектора. — Українське студентство, що почало чи закінчує на різних відділах УТГІ свої студії, може не завершити своєї освіти.

Чинність УТГІ — УГА, спрямована для ширення технічного й економічного знання й для підготовки фахових інженерських кадрів й ведена більш як чверть століття, ізза нестачі матеріальних засобів може перерватися.

Перед трьома роками УТГІ вмигрував з Чехії майже зруйнований. Але Спілка Професорів Української Господарської Академії (СПУГА) та Дирекція УТГІ, одержавши 28 червня 1945 дозвіл американської військової влади на продовження праці, за допомогою й великою співучастю професури з нової велико-української й галицької еміграції розбудувала УТГІ на п'ять факультетів з вісьма відділами, з навчальним персоналом, що перевищує сто осіб, та з студентством, що на початку минулого ак. року доходило до 900 осіб.

За роки 1945-1948 наслідки праці УТГІ виявилися: 1) На Науковій Секторі багатьма десятками наукових доповідей та виданням „Наукових Записок“ 15 арк., що їх друкує нині закінчується. 2) На Авдиторній Секторі абсолютну кількість інженерів: агрономів: 57, лісівників 5, цивільного будівництва 1, хеміків 2, економістів 1, ветеринарних лікарів 2, магістрів фармацевції 23, разом 91. Одержало ступінь доктора 6 осіб. Студенти, що в 1945 р. вступили на перші семестри, дійшли вже до останнього року своїх високо-шкільних студій. Матуральні курси прослухали й закінчили 61 осіб. 3) На Секторі Позаочного навчання (за реґенсбурським пе-

кілька санітарних літаків для допомоги в разі нагалих захворювань у далеких селах Полісся. Беручи до уваги жалюгідні санітарні умови, в яких перебувають мільйони трудящих в С. С. С. Р., ясно, що тут ідеться про розрахований на зовнішній ефект пропаґандивний жест.

І ДАЛІ БРАКУЄ РЕЧЕЙ ШИРОКОГО ВЖИТКУ.

Продуктування речей широкого вжитку в ССР, а насамперед на Україні, далеко не задовольняє населення. Вироби, які з'являються на ринку, ні кількісно, ні якісно далі не відповідають попиту. Недавно нарада депутатів київської міськради перевірила стан випуску на підприємствах міста, зокрема на заводах і фабриках союзного та республіканського значення: цехи для випуску товарів широкого вжитку здебільшого занедбані, на багатьох підприємствах ще й досі не організували, а подекуди закрили наявні. Провину за такий стан складають на директорів заводів, керівників цехів, промкооперативу чи міської планової комісії. Ніхто, однак, не наважується дошукатися справжньої причини такого стану, яка лежить в цій економічній системі ССР, спрямована насамперед на важку промисловість, важливу з військового погляду.

рід): студіювало 1940 студентів, з того на високо-шкільних студіях 244 осіб; на ново видано 40 підручників. 4) На секторі фахових середніх шкіл та курсів було: 24 школи, 92 курсів, викладавців 415 студіювало разом біля 4,000 осіб, закінчило студії понад 2,000 осіб.

УТГІ протягом трьох років існувало майже виключно на свої засоби, що походили з студентських такс та продаж виданих підручників. Допомога українських установ становила тільки незначну частину нашого прибуткового кошторису. За то з щедрим даром прийшло нам на поміч Фонд Допомоги Українцям Канади, надіславши машини до писання циклостів, друкарські матеріали та 100 керпакетів на підсилення фондів УТГІ. Але у деяких колах громадянства УТГІ, на жаль, не завжди належне зрозуміння для своїх завдань та праці.

Нині прийшов четвертий акад. рік праці УТГІ в Німеччині — останній рік студії для тих, що розпочали їх в УТГІ на першому семестрі та для багатьох з тих, що вступили на старші семестри УТГІ з інших високих шкіл.

У попередні роки УТГІ спирався на свої власні організаційні сили, на жертвенність своєї професури та на активність студентства. Нині ми всі активізуємо зусилля, щоб затримати на далі існування УТГІ, продовжити нашу науково-педагогічну працю та до кінця виконати свої обов'язки перед студентством.

Але нині наша матеріальна ситуація значно погіршилася і коли наші власні зусилля й можливості будуть невисіаєчальні, а українське громадянство не посилить нас матеріально, то не виключена можливість перервання нашої праці. Головна причина цього погіршення матеріального стану стоїть у зв'язку з валютною реформою в Німеччині, що викликала заблокування значної частини нашої готівки, зменшення внесків від студентства та зменшення продаж наших видань.

Не тратимо надії на переборення труднощів, але не вважаємо себе в праві замовчати про нашу сучасну ситуацію перед громадянством, бо справу нашої школи й долі нашого студентства вважаємо за справу загально-національного значення, а не нашого приватного інтересу. Ця справа належить всій українській спільноті в Європі й за Океаном і вона мусить про цю справу знати.

За Управу СПУГА і Ректо-

СВІТОВЕ ПОЛОЖЕННЯ В ОЦІНЦІ ЧОРЧИЛА

(Докінчення зі стор. 2-гої)

ного способу стримати поневолення Західної Європи комуністичними затіями, підтримуваними російською армією, а втримуваними політичною поліцією.

Свою техніку виказали Совети в повній наготі в Чехії. Усіх людей з характером і особистою вартістю в кожній діяльності життя — від простого робітника аж до університетського професора — Совети, як це вони кажуть у їхнім дикім жаргоні „ліквідують“. Це на те, щоб зробити решту людей безсилними супроти цілої маси комуністичних комісарів і урядовців. Все те діється на наших очах так само, як нам сказав був колись Гітлер у своїм творі „Майн Кампф“. Коли б Америка згодилася знизити запас своїх атомових бомб, то вона стала б винуватою в мордуванні людської свободи і в своїм власнім саможубстві.

Перешкодою цілковитого поневолення Європи збоку комуністичної завади тільки атомова бомба в посіданні Америки. Коли Совети хочуть запевнити світ, що вони не надують бомби, вони повинні зробити це не словами, а ділами.

Отже: хай вони насамперед відійдуть до своїх кордонів за лінію Курзона; хай випустять мільйони німецьких і японських полонених; хай звільнять Австрію й Німеччину від дальшого поневолення; хай знесуть бар'єри Берліна; хай перестануть переводити свої комуністичні машини на Малайю, в Індонезію, Корею й Китай, а найважливіше, хай відкривають кордони своєї держави для вільного подорожування одиноким і втримування зв'язків з людством; хай вони дадуть можливість іншим дихати вільно й хай вільно віддихають самі.

Чорчил сказав це, що є безглуздою думкою засуджувати на смерть колишніх німецьких генералів і закінчив промову зазвонив до приспінення об'єднання західних країн.

Усі ці думки самі собою не є ніякою новістю. Проте, вони, висловлені цим одним з найбільших державних мужів світової історії, мають своє окреме значення не тільки для ствердження фактів, але й для дальшого розвитку подій.

рта та Сенат УТГІ: проф. д-р Б. Іваніцький, проф. В. Доманіцький, проф. інж. М. Зайцев, проф. інж. Р. Димінський, проф. Л. Шрамченко, проф. С. Комарецький, проф. д-р І. Драбуні, проф. д-р І. Розгін, проф. д-р Е. Вертипорох.

ПОШИРЯЙТЕ „СВОБОДУ“.

УВАГА! — НЬО ЙОРК, Н. Й.

ДЛЯ ДОПОМОГИ ПРИ МАСОВІЙ ПЕРЕСЕЛЕННІ ЗІ СКИТАЛЬЩИНИ ДО АМЕРИКИ

Дорада ВІЧЕ в нью йорку

В НЕДІЛЮ, 17. ЖОВТНЯ (ОCTOBER 17, 1948) в годині 2. зполудня

АВДИТОРІЯ СВ. ЮРІЯ, 217-219 ІСТ 6-та ВУЛ.

Говорити будуть промови з З. У. А. Допомогового Комітету й Переселенного Осередка.

Громадянки й Громадяни: Зрозумійте критичне положення скитальників і потребу нагальної допомоги в їхній переселенні! Приходьте самі і кличте інших з собою! Виявіть однодушну поставу в обличчі смертельної загрози десяткам тисяч наших братів і сестер.

Об'єднаний Комітет міста Нью Йорку.

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ“

Жертви, надіслані на цю ціль, як теж добровільну доплату до передплати „Свободи“, потверджуємо з подякою проголошенням в цій рубриці.

Ліста: ч. 6.

Штала:

Жертви:

Вілла:	Жертви:	124	Григорій Патрайко	2.00
5 Василь Періг	\$ 5.00	127	Sudyn Peter	2.00
46 Dr. Emil L. Narasym	5.00	130	Волододук Дмитро	2.00
97 Василь Бродський	5.00	137	Zabascowski Zachary	2.00
150 Яремія Лілі	5.00	137	Василь Боднарський	2.00
152 М. Шумейко	5.00	139	Іван Чайка	2.00
161 Йосиф Литвин	5.00	142	Pohranynchy Stephan	2.00
237 Nicholas Bronesko	5.00	147	Michael Rod	2.00
266 Василь Труфін	5.00	147	Фартук Петро	2.00
361 Угорчак Семен	5.00	150	Іван Мартенюк	2.00
361 Михайл Макаруч	5.00	163	Григорій Шиманський	2.00
361 Григорій і Катерина Яшин	5.00	163	Никола Стек	2.00
369 Стефан Новацький	5.00	182	Іван Коваль	2.00
369 Bohonos Joseph (1948-1949)	5.00	182	Григорій Ясид	2.00
Анна Климін	4.00	183	Michael Wschorek	2.00
241 Andrew Sula	4.00	189	Isah Banah	2.00
о. Володимир Пашковський	3.50	195	Andrew Astrab	2.00
Филиппа Бордіван	3.00	200	Maria Iwanusko	2.00
38 Andrusko Stephen	3.00	210	Theodore Davidow	2.00
42 Филип Гуляк	3.00	211	Григорій Райнгард	2.00
142 Dmytro Fortuna	3.00	220	Daniel Kostyk	2.00
181 Іван Н. Шевчук	3.00	221	Joseph Chajkowsky	2.00
266 Ева Филишин	3.00	221	Василь Дубин	2.00
315 Осип Блюган	3.00	239	John Lanik	2.00
325 Д. Висоцький	3.00	245	Мих. Саклюцький	2.00
330 Joseph Tumski	3.00	253	Makary Pukish	2.00
358 Sophie Adamovitz	3.00	253	Leshko Buliy	2.00
361 Іван Дерев'яний	3.00	266	Юрій Гришай	2.00
375 Олександр Березницький	3.00	266	Ігнатій Ебак	2.00
433 Стефан Бемко	3.00	266	Іван Макаровський	2.00
Harry Wlas	2.00	266	Варшона Юліан	2.00
Дмитро Медвинський	2.00	271	Тома Хех	2.00
Никола Гитюк	2.00	288	Perth Alex	2.00
George Poloziak (передплатник)	2.00	312	Anna Bilecki	2.00
8 Shymanskyi Nikola	2.00	319	Jacob Sawchuk	2.00
20 Theodore Babak	2.00	327	T. Barpi	2.00
38 Григорій Балашак	2.00	327	В. Якимець	2.00
43 Elias Manchur	2.00	327	А. Седик	2.00
45 Matthew Lew	2.00	327	М. Кирик	2.00
54 О. Mykytiuch	2.00	327	І. Душенчук	2.00
57 Бартоломеї Жмуд	2.00	327	А. Душенчук	2.00
81 Semanuk Jakym	2.00	357	Андрій Возняк	2.00
86 Yankiv Leo	2.00	361	Павло і Анастасія Проца-	2.00
94 Богдан Атаманець	2.00	396	John Lysohr	2.00
94 Wasyl Levicki	2.00	396	Посип Бригелевич	1.00
99 Михайл Балко	2.00	211	Krywy Anthony	1.00
118 Стефан Мельник	2.00	327	Д. Домитришин	1.00
		327	Р. Душенчук	1.00

ЧОРЧИЛ В БРЮСЕЛІ

Брюссель, Бельгія, 14 жовтня. Британський прем'єр з часів війни, Вінстон Чорчил, приїжджає сьогодні на чотириденні відвідини до столиці Бельгії. Він буде приватним гостем бельгійського регента, принца Карла.

UKRAINIAN SELF-EDUCATOR
BY
HONORE EWACH, B.A.
PAGES 91—PRICE \$1.00 AT
"СВОБОДА"
BOX 246, JERSEY CITY 3, N. J.

УВАГА! ФІЛАДЕЛФІЯ І ОКОЛИЦІ! УВАГА!

ЗАХОДОМ ТОВАРИСТВА ІМ. ІВАНА ФРАНКА, відділ 83 Українського Народного Союзу

уряджується

СВЯТОЧНУ АКАДЕМІЮ

В ЧЕСТЬ ІВАНА ФРАНКА

В НЕДІЛЮ, 17. ЖОВТНЯ (OCTOBER 17, 1948)

В ГАЛИ ТОВ. У. А. ГОРОЖАН, 849 Н. ФРЕНКЛИН УЛ.

Початок у годині 7-мій ввечір.

В програмі концерту беруть участь найкращі здібні сили.

Українці й українки, вишуймо пам'ять нашого письменника Івана Франка. Ваша приязнь пожадана.

УВАГА! НЬО ЙОРК І ОКОЛИЦІ! УВАГА!

СТАРАННЯМ КОМІТЕТУ ПОМОЧІ УКРАЇНСЬКИМ СТУДЕНТАМ В ЕВРОПІ

відабується

ОСІННІЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, 23. ЖОВТНЯ (OCTOBER 23, 1948)

В STUYVESANT CASINO

140 Second Ave., Between 8th & 9th Sts., New York.

Початок 8. год. вечером. Вступ \$1.50 (вкл. з подат.)

Знаменита оркестра! Смачні перекуси!

Увесь дохід призначений на поміч студентам в Європі.

ТИКЕТИ можна вже тепер набутти в таких місцях: Art Mode, 181 — 2nd Ave.; Nazz Bazaar, 151 Ave. A; Galician Bazaar, 103 Ave. A; Surma, 11 E. 7th St.; Ukr. Cooperative, 76 E. 7th St.

СЛУЖБА БОЖА

Літургія св. ІОАННА ЗЛАТОУСТОГО НА МІШАНИЙ ХОР

МУЗИКУ СКЛАВ

ОЛЕКСАНДЕР КОШИЦЬ

НА ПІДСТАВІ НАПІВІВ ІРМОЛОЯ ЛЬВІВСЬКОГО

ТА ПРОСТОПІНІЯ ПІДКАРПАТСЬКОГО

Ціна \$2.50.

Замовлення враз з належністю слати до:

"СВОБОДА"

81-83 GRAND STREET (P. O. BOX 346) JERSEY CITY 3, N. J.

УВАГА! КОЛЧЕСТЕР, КОНН., І ОКОЛИЦІ! УВАГА!

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ

ВІДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

відабується

В НЕДІЛЮ, 17. ЖОВТНЯ (OCTOBER 17, 1948)

зараз по Службі Божій

У ПАРОХІЯЛЬНІЙ ГАЛІ НА ПРОСПЕКТ УЛИЦІ.

Просимо всіх відділових урядників і членів прийти на ці збори. На зборах буде говорити про організаційні справи окружний організатор А. Маланчук.

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ШКАГО, ІЛЛ.

Десятиліття Українсько-Американського Клубу.

Дня 30 жовтня 1938 року засновано в Шкаго Українсько-Американський Клуб. Тих десять років минуло як десять тижнів. Хочу з цієї нагоди написати кілька слів про цей Клуб.

В дні 30 жовтня 1938 року зійшлася до чужої хати мала горстка людей, старших громадян: С. Баняківський, І. Левчук, Н. Подвайчик, П. Лучків, П. Гудзей, П. Сак, А. Таманець, І. Шкраба, М. Поляк, Д. Заболотський, В. Гриньків, Р. Попіль. Їх бажанням було заснувати культурно-освітнє товариство й згуртувати в ньому якнайбільше громадян, щоб поглибити між собою й другими знання про мову й культуру України, а також морально й матеріально визвольним змаганням українського народу. Але так склалося, що як тільки Клуб зачав поширювати свою працю, вибухла друга світова війна, яка припинила не один культурний розмах у нашому українсько-американському житті. Проте і тоді виголосувало час від часу на місячних сходинах різні реферати. Для більших імпрез бракувало відповідних сил. Клуб, маючи всього 60 членів, не міг своєю жертвенністю досягнути дуже багато, але проте жертвував за час свого існування на різні народні потреби, школу, церкву, Червоний Хрест, суму \$1,843.83. Тепер рішено вислати відповідні суми до наших централних установ, а це Зл. У.А.Д.Комітету та до Українського Конгресового Комітету. Рішено теж вести збірку одягу для скитальців і вислати через "Liry" в Шкаго.

Клуб забавляв теж мати свою хату. Трапилася добра нагода і куплено триповерховий дім за \$20,000 під числом 2234 В. Шкаго евія. Більшу частину вже сплачено. Річницю відсвятковує Клуб величавим бенкетом і балом у Домі У.Н.Союзу, про що оголосить в газеті й по радіо. Віримо, що тепер прибуде до Клубу більше "своїх крові", а друге десятиліття виявить куди ширшу діяльність, що дай Боже.

Член Клубу.

БОСТОН, МАСС.

Окружні збори відділів У. Н. Союзу.

Дня 19. вересня відбулися перші того рода Збори відділів стейту Массачусетс, і Нью Гемшир.

Збори відірав гол. радний У.Н.Союзу, М. Давискиба. Привітавши привітних представників і членів У.Н.Союзу, він пояснив цілі зборів, описав прочитав числа відділів, котрі мали прислати своїх представ-

ників. Виявилось, що більшість відділів послухали заклику і прислали делегатів. Отсі відділи прислали своїх урядників і бувших делегатів: 52, 122, 150, 199, 207, 238, 253, 374 і 178. Тільки три відділи не прислали своїх відпоручників.

Першим бесідником у справах УНСоюзу покликано п. Д. Галичина, гол. секретаря УН Союзу. У своїй довшій промові промовець з'ясував привітним подробицю ріст УНСоюзу від його початку аж до нинішніх часів. Говорив, які то Союз мав труднощі і перешкоди, заки він міг стати такою сильною українською запомоговою організацією, якою він являється нині. Це сталося — говорив бесідник — що в Союзі ніколи не бракувало людей з посвятою для ідей.

За прикладом провідних союзових робітників кожний свідомий українець іде за голосом свого сумління і вступає в ряди Союзу. Таким чином Союз начислює вже понад п'ятдесят тисяч членів та має понад десять мільйонів майна.

Ще не значить, що для нас досить. Ні! — каже наш дорогий бесідник — і порівняно скільки є українців в Америці і Канаді, що їх є понад мільйон душ, отже є ще кого організувати, бо навіть десяти частини з них нема в Союзі ані в інших українських допомогових організаціях. Деякі йдуть до комерційних асекраційних компаній, одна жодна компанія не заступить того, що УНСоюз, жодна компанія одного цента не дала на українські сироти, вдови, старців, школи, скитальників, на визвольну акцію, а УНСоюз все сповнив свій обов'язок на сто процентів. Отже українці живучі в Америці, хай сповнять свій обов'язок і вступають в ряди УНСоюзу.

До Союзу можуть тепер приступити свіжі люди, а найближча наша ціль повинна бути збільшити число членів УН Союзу до сто тисяч.

Дальше п. Галичина, вивисив привітним оцінку грамот Союзу і асекраційних компаній і показалося, що Союз є найкраще проваджена асекраційна установка та більше має резерви в грошах, ніж комерційно-асекраційні компанії.

Другим бесідником був наш окружний організатор, А. Маланчук. У своїй довшій промові він вивисив привітним, на прикладах, припадки, які йому, як організаторові приходиться стрічати серед наших людей, що не раз треба дуже довго переконувати наших такти українців, щоб вони вступали до УНСоюзу. Говорив, що старше покоління не раз винне, що своїх дітей і себе не вписали до Союзу. Бувають випадки, що хтось з молодого покоління хоче вписатись до Союзу, але на жаль, старші їх відмовляють. Говорив, як чужі розуміють таку організацію як Союз, понад котру нема дешевого забезпечення.

Описав були запити, від привітних делегатів і привітних членів Союзу, на які п. Галичина давав точні і вдовольні відповіді. По вичерпанні справ, передсідник зборів, М. Давискиба, в кількох словах накликав союзівців з округи стейтів Массачусетс і Нью Гемшир, щоб наша округа перевищила свою квоту; щоб кожний відділ взявся до праці з п. Маланчуком, а він допоможе кожному відділові, довершити свої квоти. На кінець подякував всім привітним за численну участь, хоч декотрим треба було їхати більше як сто миль. На наступний рік ми всі спільно в нашій округі відсвяткуємо велике свято, 55-літнього існування УНСоюзу.

М. Давискиба.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Праця Переселенного Осередку міста Філадельфії.

Справа переселення українських скитальців до Америки є під цю пору найважливішою, тому і не диво, що набирає шораз більшого розмаху під проводом ЗУАДКомітету.

По різних громадах і містах творяться переселенні осередки, які ведуть підготовку розміщення нових емігрантів на мешкання і працю. Такий переселенний осередок повстав в Філадельфії зараз по ухваленню закону про допущення скитальців до Америки. В склад його ввійшли провідні люди нашої громади, а також і нові імігранти, які вказали багато доброї волі і охоти до співпраці, щоби допомогти тим, які ще остали по тамтін боці.

Згідно з постановою зборів представників філадельфійських організацій на розміщення 2,000 скитальців в Філадельфії й околиці, рішено скликати збори по всіх доколичних громадах, щоб добути якнайбільше заяв.

Перші такі збори відбулися

в Честер в обох Народних Домах, які увінчалися успіхом. В полудневій частині 4 і Ворд вул. п. Пастушок і п. Сорока зголосились з пропозиціями на розміщення около 200 осіб.

В східній частині Честер громадяни на зборах такі з місця зголосили мешкання для 56 осіб, а денкі також і працю. Вибраний Комітет, до якого ввійшли знаці з праці Союзівці, має повести дальшу працю за збиранням заяв. П. Левицький обіцяв нотариувати всі заяви даром. Треба признати, що Честерці поставились до цієї справи з великим зрозумінням. Сподіємось, що нові імігранти оцінять цю працю Союзівців членів і вступлять в їх ряди.

Дальші збори відбулися в Милвід, де зібрано біля 40 заяв, а в Брістола в вигляді на розміщення біля 300 осіб, на фармах, яких власниками є неукраїнці.

З дотеперішних спроб видно, що є великі можливості розміщення скитальців, але треба тільки багато праці.

Коли б хто з громадян м. Філадельфії хотів виповнити заяви на візд скитальців, або дістати які інформації, може зайти кожного вечора від години 7-ої до 9:30 до Клубу 847 Н. Френклін вулиця. Там буде їх уділяти представник переселенного осередку.

Громади, які хотіли б скликати у себе збори в справі спровадження скитальців, повинні голоситись сечас до ЗУАДКомітету, пишучи на адресу: Р. О. Вох 1661, а він вишле туди референта.

Дяючи цей короткий звіт, звертаюсь до всіх українців, щоби виконали свій національний і християнський обов'язок. Хай кожний подасть руку хоч одній особі! Поможімо нашим рідним сюди дістатись.

Всі заявля на працю або мешкання висилайте через наш ЗУАДКомітет, а тоді будуть певні, що з них скористають українці.

За Переселенний Осередок: Олена Штогрин.

Headquarters for Religious Articles

Established 1909

Sophia Olshanska

HUNDREDS OF SATISFIED CUSTOMERS

Made to Order Vestments — Banners (Chorubys) — Flags, Placards, Chalice, Vigil Lamps, Icons for the Iconsists, Altar Crosses, Hand Crosses, Processional Crosses, Pectoral Crosses for the Reverend Fathers; also crosses for women and lapel crosses for men — three barred, 10 karat and 14 karat. Also other religious articles. Work expertly done at moderate prices. Write and order through your pastor.

S. Olshanska

131 RIVERSIDE DRIVE, cor. 85th St., NEW YORK 24, N. Y. Phone — ENdicott 2-1618

ГРОШІ НА УКРАЇНУ ТА ДО ВСІХ ЧАСТИН СВІТА

ШИФКАРТИ - ПОДОРОЖНІ ДОКУМЕНТИ

Продажа різних бізнесів, домі, фарм, та різного роду асекрацій.

WESSON & BARTKIW

Steamship Agency

AIR PLANE TICKETS TO ALL PARTS OF THE WORLD

ПЕТРО БАРТКІВ

REAL ESTATE & INSURANCE BROKER, NOTARY PUBLIC

309 East 14th Street, Tel.: ALgonquin 4-8254, New York 3, N. Y.

ЗБОРНІ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ТАВНТОН, МАСС. — Тов. ім. Тараса Шевченка, віл. 122, подає до відома членам і членцям, місцевим і позамісцевим, що місячні збори відбуваються в неаілю, 17. жовтня, в годині 2:30 пополудні, в Тавнтоні, 14 Мейлс Еве. Просимо прийти на означений час, бо буде кілька важких справ до погодження. — а уряд: М. Попович, пресд.; Х. Салата, кас.; К. Студинський, секр.

CHICAGO, ILL. — Monthly meeting of Birth of Holy Virgin Society, Branch 259, will held Sunday, Oct. 17, 1948 at 1903 W. 51st St. at 2 P. M. — P. Trusiak, Sec'y.

БЕТЛЕГЕМ, ПА. — Збори Бр. св. Димитрія, віл. 288, відбуваються в неаілю, 17. жовтня, в годині 12:30 а пополудні, в галі парафіяльній, 235 Карбон ул. Уряд просить членів явитись на збори бо є важкі справи до погодження. Довгучі члені мають аніратити свої заборговості. За уряд: М. Брус, пресд.; Д. Мушастий, кас.; А. Данилюк, секр.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. — Тов. Запорозька Січ, віл. 342, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбуваються в неаілю, 17. жовтня, в годині 2. пополудні, в галі церковній. Просимо всіх членів прийти на час. — І. Савчук, пресд.; Н. Крупа, кас.; І. Маркович, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Місячні збори Бр. св. Юрія, віл. 239, відбуваються в суботу, 16. жовтня, в гол. 8. вечір. Біжучі справи буде погоджувати секретар вже від гол. 6:30. Просимо усіх членів прийти на збори, сплатити свої місячні аклади та відіратити чеки за дивиденду. — Уряд.

ПАСЕРІК, Н. ДЖ. — Тов. ім. Тараса Шевченка, віл. 42, повідомляє своїх членів і членцям, що місячні збори відбуваються в суботу, 16-го жовтня, від гол. 237 Говп Еве. в У. Н. Домі. Просимо всіх членів прийти точно в 7. годині ввечір. — За уряд: М. Прихван, рек. секр.

СКРІПІТЬ АМЕРИКАНСЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС В ОБОРОНІ УКРАЇНИ, ВИШЛІТЬ НЕГАЙНО ВАШУ ДОБРОВІЛЬНУ ДОПЛАТУ ДО ПЕРЕДПЛАТИ "СВОБОДИ"!

НАПРАВА ПЕЧЕЙ

ВСІ ЧАСТИ ДО НАПРАВИ ПЕЧЕЙ: ауглені, газоні, нафтові, огрідачі парю в гарячому водю, як також усі нові печі можете дістати в STOVE MFRS CORP., 182-186 Mulberry St., Newark 1, N. J.

Похорон лютенанта Американської Армії Івана Л. Заблоцького

що погіб у війні на європейському фронті в другій світовій війні, а тліні останки щойно привезено до Америки, відбувається в БРУКЛІНІ, Н. Я., в

СУБОТУ, дня 16-го ЖОВТНЯ 1948

о годині 10. рано

з погребового заведення, 213 Бидфорд Евеню.

(Покійний є сином Стефана Заблоцького, бувшого головного радного У. Н. Союзу).

Похоронні Богослуження відслужить о. Мойсінбор Антін Лотович в українській греко-католицькій церкві Св. Духа в Брукліні.

ГРИГОРІЙ КОВЕРДОВИЧ

повідомляє, що його

кушнірська робітня

є тепер під числом

434 East 6th St.

BETWEEN AVE. A & 1st.

NEW YORK CITY

Telephone: Spring 7-3566

Приймає замовлення на НОВІ РОБОТИ І ПЕРЕРІБКУ

та дає 20% опусту на всі роботи, а також ДАРОМ

сторидж на літо.

Самий сторидж на літо 2% від сотні.

Робітня отворена від 9. рано до 9. ввечір, кожного дня.

В неділі на замовлення.

ПРОДАМ, АБО ПРИЙМУ СІПІЛЬНИКА

до Гросерні, в якій потрібні чоловіки, в середнім віці, до роботи. Мусить бути чесна.

Пишіть на адресу: John Wasylko P. O. BOX 1392, TRENTON, N. J.

ДЯКОВЧИТЕЛЯ-ДІРГЕНТА

ПОШУКУЄМО ДЯКОВЧИТЕЛЯ-ДІРГЕНТА

В обсяг праці входять: Навчання в Рідній Школі, ведення ХОРІВ рідського Я церковного також режисерство в театральному гуртку. Аплікантам з поза границь Злучених Держав вишлемо неаілю Афідевіт. Працю можна обсяти зароз. Подробіці в умови платні та мешкання подамо заінтересованим листовно. Зголошення слати на адресу:

ST. VLADIMIR'S UKRAINIAN ORTHODOX CHURCH 2280 WEST 11th STREET, CLEVELAND 13, OHIO

МАШИНКИ

Перероблені

до

ПИСАННЯ

англійські, ціна \$28.00. Маємо також нові і перероблені українські машинки. Рахуватимемо машини. Офісові прилади. ALL LANGUAGES TYPEWRITER COMPANY, 119 W. 23rd St. (6-7 Ave.) New York, N. Y. Phone: CHelsea 3-8086

Мирош

Робітня АРТИСТИЧНО-МАЛЯРСЬКА

Декоратор

ЦЕРКОВ І ТЕАТРІВ.

Малює церкви, образи і

сценерії театральні.

Будує

ІКОНОСТАСИ І ВІТАРИ

Myrosh

3737 — 57th STREET

JACKSON HEIGHTS, L. I., N. Y.

Telephone: BIlmore 8-8904

НЕ ВИДАВАЙТЕ: ЗАБАГО

Завжди ШКАДІТЬ дешево з вашого забезпечення. Ми уладуємо прекрасні ЦІЛІ \$150.00 ПОХОРОН на... у випадку смерті в родині клієнта:

KAIN MORTUARIES, INC.

Найбільший український погребовий заклад в Америці

S. KANAI KAIN, Pres.

433 STATE STREET PERTH AMBOY, N. J. Phone: PE 4-4444

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК 86 ELIZABETH AVENUE, NEWARK, N. J.

Phone: RIgley 3-6762 228 WEST JERSEY STREET ELIZABETH, N. J. Phone: EL 8-6911

ІВАН БУНКО

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК закладу погребовий закладу ціни так низькі як ОБСЛУГА НАКРАЩА.

JOHN BUNKO Licensed Undertaker & Embalmer 437 E. 6th St., NEW YORK CITY. Dignified funerals as low as \$150. Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕНІ

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Занимається похоронами в БРОНКСІ, БРОУКЛІНІ, НЬЮ ЙОРКУ І ОКОЛИЦІХ

129 EAST 7th STREET NEW YORK, N. Y. Tel.: ORchard 4-2568

Branch Office and Chapel: 707 PROSPECT AVENUE (Cor. E. 155 St.) Bronx, N. Y. Tel.: MEtrose 5-6877

ЗНАМЕНІТА НАГОДА

2-ФАМІЛІЙНИЙ ДІМ у дуже добрім стані в Бейон, Н. Дж. 4 кімнати і скел та 5 кімнат, купальня і т. д. на другій поверсі, можна сейчас обияти в посідання. Ціна \$5,250 — вплата \$1,500.

8-ФАМІЛІЙНИЙ МУРОВАННИЙ ДІМ на Bright St. в Джерзі Сіті, Н. Дж., в якнайліпшій стані — 4 кімнати, купальня, добрі газові печі в якнайліпшій порядку, білі синки. Ціна \$8,500 — вплата \$3,500. 4 мешкальні кімнати до обияти при продажі.

МАЄМО кілька дуже добрих МОЛОЧНИХ ФАРМ на продаж з місячним доходом за молоко \$400 і більше. — Голоситись:

F. BIENKOWSKI—LEWICKI REALTY CO.

338 Henderson Street, Jersey City, N. J.

ШИФКАРТИ ПРОДАЄМО НА ВСІ КОРАБЛІ.

ГРОШІ посилаємо до всіх країв і виплачуємо на останній пошті.

АФІДЕВІТИ, петиції та інші потрібні документи на спровадження кривних і знайомих до Америки зі скитальцями та інших країв.

ПРОДАЄМО доми та всякого роду бізнеси.

У всіх справах звертайтеся до звісного

НОТАРІАЛЬНОГО БЮРА.

S. KOWBASNIUK

277 EAST 10th ST., Near Ave. A NEW YORK 3, N. Y.

AS NIGHT FELL TARZAN CROPT TOWARD THE GANGSTERS' CAMP.

Коли настала ніч, Тарзан підповз до табору ватаги.

WAITING TILL ALL WERE ASLEEP THE APE-MAN ENTERED THE CAMP QUIET AS A CAT HE SEARCHED EVERY TENT.

Він виждав, аж усі поснули й тоді зайшов до табору. Він перешукав кожне шатро наче кіт.

NOT A TRACE OF THE PRECIOUS BAGS COULD HE FIND AS HE TURNED TO GO---

Однак не найшов жодного сліду цінного мішка. Коли вже мав виходити...

—HE FOUND HIMSELF STARING INTO THE MUZZLE OF A REVOLVER.

...він зустрівся з дулом револьвера.

ТАРЗАН, ч. 1950. Тарзан у турботах.